
DOI: 10.4467/29567610PIB.25.001.21859

dr Julia Kobets

Przykarpacki Uniwersytet Narodowy im. Wasyla Stefanyka w Iwano-Frankiwsku

ORCID: 0000-0001-9492-6119

e-mail: yuliia.kobets@pnu.edu.ua

dr Tetiana Strutynska

Przykarpacki Uniwersytet Narodowy im. Wasyla Stefanyka w Iwano-Frankiwsku

ORCID: 0000-0003-3328-628X

e-mail: tetiana.z.strutynska@pnu.edu.ua

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA W PRZECIWDZIAŁANIU ZAGROŻENIOM GLOBALNYM INTERNATIONAL COOPERATION IN COUNTERING GLOBAL THREATS

Streszczenie

Celem badawczym artykułu jest analiza roli współpracy międzynarodowej w przeciwdziałaniu globalnym zagrożeniom oraz ocena skuteczności podejmowanych działań. W pierwszej części przedstawiona została rola organizacji międzynarodowych w zapewnianiu bezpieczeństwa globalnego, ze szczególnym uwzględnieniem ich struktur, inicjatyw oraz skuteczności podejmowanych działań. Druga część koncentruje się na współpracy regionalnej i bilateralnej, analizując jej wpływ na stabilizację regionów oraz skuteczność podejmowanych działań w kontekście geopolitycznych wyzwań. Ostatnia część identyfikuje kluczowe bariery dla efektywnej współpracy międzynarodowej, a także wskazuje perspektywy jej rozwoju w kontekście dynamicznych zmian globalnych. Problem badawczy sformułowano: Jakie są główne wyzwania i perspektywy rozwoju współpracy międzynarodowej w zwalczaniu zagrożeń globalnych? Hipoteza badawcza zakłada: Skuteczność współpracy międzynarodowej w zakresie zwalczania zagrożeń globalnych jest ograniczona przez rozbieżności polityczne, brak jednolitych regulacji oraz niedostateczne zasoby, jednak rozwój technologii oraz wzmacnianie regionalnych i globalnych mechanizmów koordynacyjnych mogą przyczynić się do jej usprawnienia. Zastosowano metody badawcze takie jak analiza literatury przedmiotu, metoda systemowa, podejście porównawcze oraz studium przypadku wybranych organizacji i inicjatyw międzynarodowych.

Słowa kluczowe: współpraca międzynarodowa, bezpieczeństwo globalne, organizacje międzynarodowe, zagrożenia globalne, strategie bezpieczeństwa

Abstract

The aim of the article is to analyze the role of international cooperation in counteracting global threats and to assess the effectiveness of the actions taken. The first part presents the role of international organizations in ensuring global security, with particular emphasis on their structures, initiatives and the effectiveness of their activities. The second part focuses on regional and bilateral cooperation, analyzing its impact on the stabilization of regions and the effectiveness of actions taken in the context of geopolitical challenges. The last part identifies key barriers to effective international cooperation, as well as indicates the prospects for its development in the context of dynamic global changes. The research problem was formulated: What are the main challenges and prospects for the development of international cooperation in combating global threats? The research hypothesis assumes: The effectiveness of international cooperation in combating global threats is limited by political divergences, lack of uniform regulations and insufficient resources, but the development of technology and the strengthening of regional and global coordination mechanisms may contribute to its improvement. Research methods such as literature analysis, systemic method, comparative approach and case studies of selected international organizations and initiatives were used.

Key words: international cooperation, global security, international organizations, global threats, security strategies

Wstęp

Współczesny świat charakteryzuje się rosnącą wzajemną zależnością państw i społeczeństw, co sprawia, że zagrożenia międzynarodowe stają się coraz bardziej złożone i wielowymiarowe. Problemy takie jak terroryzm, handel ludźmi, przestępczość zorganizowana, cyberzagrożenia, zmiany klimatyczne, pandemie czy proliferacja broni masowego rażenia nie ograniczają się do granic pojedynczych państw, lecz mają charakter globalny. W obliczu tych wyzwań współpraca międzynarodowa staje się nie tylko koniecznością, ale także kluczowym elementem skutecznego przeciwdziałania zagrożeniom oraz zapewnienia stabilności i bezpieczeństwa na świecie.

Organizacje międzynarodowe, takie jak Organizacja Narodów Zjednoczonych (ONZ), NATO, Unia Europejska (UE), INTERPOL czy Światowa Organizacja Zdrowia (WHO), odgrywają istotną rolę w koordynacji działań państw oraz tworzeniu mechanizmów reagowania na zagrożenia. Również współpraca bilateralna i regio-

nalna między państwami umożliwia skuteczniejszą wymianę informacji, wdrażanie wspólnych strategii oraz przeciwdziałanie skutkom kryzysów o zasięgu międzynarodowym. Niemniej jednak skuteczność tych działań jest uzależniona od stopnia zaangażowania poszczególnych krajów, ich zdolności do współpracy oraz zgodności interesów politycznych i gospodarczych.

Celem niniejszego artykułu jest analiza znaczenia współpracy międzynarodowej w przeciwdziałaniu zagrożeniom o charakterze globalnym, identyfikacja jej kluczowych aspektów oraz ocena skuteczności podejmowanych działań. Szczególna uwaga zostanie poświęcona roli organizacji międzynarodowych, mechanizmom współpracy regionalnej oraz wyzwaniom, które utrudniają efektywne reagowanie na współczesne zagrożenia. W obliczu dynamicznych zmian geopolitycznych i technologicznych coraz większego znaczenia nabiera potrzeba intensyfikacji współpracy między państwami, co czyni temat niniejszej analizy szczególnie istotnym w kontekście globalnego bezpieczeństwa i stabilności.

Rola organizacji międzynarodowych w zapewnianiu bezpieczeństwa globalnego

Organizacje międzynarodowe odgrywają kluczową rolę w koordynacji działań państw na rzecz przeciwdziałania zagrożeniom globalnym, tworząc platformy współpracy, umożliwiające wypracowanie wspólnych strategii oraz mechanizmów reagowania na różnego rodzaju kryzysy i wyzwania. Ich działalność obejmuje szeroki zakres działań, w tym zapewnienie bezpieczeństwa militarnego, przeciwdziałanie zagrożeniom zdrowotnym, zwalczanie przestępczości transgranicznej, a także kontrolę nad wykorzystaniem technologii i zasobów strategicznych. Wśród najważniejszych organizacji wpływających na globalne bezpieczeństwo można wymienić:

- Organizację Narodów Zjednoczonych (ONZ),
- Sojusz Północnoatlantycki (NATO),
- Unię Europejską (UE),
- Międzynarodową Organizację Policji Kryminalnej (INTERPOL),
- Światową Organizację Zdrowia (WHO) oraz,
- Międzynarodową Agencję Energii Atomowej (IAEA).

Każda z tych instytucji odgrywa specyficzną rolę w zapewnianiu międzynarodowego ładu i stabilności.

NATO jest międzynarodowym sojuszem wojskowym, powstałym w 1949 roku, którego głównym celem jest zapewnienie zbiorowego bezpieczeństwa jego członków. Organizacja ta działa na zasadzie kolektywnej obrony, co oznacza, że atak na jedno państwo członkowskie jest traktowany jako atak na cały sojusz. NATO angażuje się w działania na rzecz bezpieczeństwa międzynarodowego poprzez operacje wojskowe, misje stabilizacyjne, przeciwdziałanie zagrożeniom cybernetycznym oraz walkę

z terroryzmem¹. Współpracuje także z krajami spoza sojuszu w ramach partnerstw strategicznych, takich jak Partnerstwo dla Pokoju, które umożliwia współpracę wojskową i polityczną z państwami spoza NATO. Organizacja odegrała kluczową rolę w interwencjach w Afganistanie, na Bałkanach oraz w zwalczaniu piractwa morskiego u wybrzeży Somalii².

Unia Europejska, choć pierwotnie skoncentrowana na integracji gospodarczej, z biegiem czasu stała się ważnym aktorem w dziedzinie bezpieczeństwa międzynarodowego. Poprzez Wspólną Politykę Zagraniczną i Bezpieczeństwa (WPZiB) oraz Wspólną Politykę Bezpieczeństwa i Obrony (WPBiO), UE dąży do wzmacniania stabilności na świecie, zapobiegania konfliktom oraz reagowania na zagrożenia bezpieczeństwa. Unia angażuje się w misje pokojowe, operacje wojskowe oraz działania humanitarne w różnych regionach świata. Ponadto UE prowadzi ścisłą współpracę w zakresie zwalczania terroryzmu, przeciwdziałania przestępczości transgranicznej oraz kontroli granic³. Ważnym elementem polityki bezpieczeństwa UE jest także cyberbezpieczeństwo, które staje się coraz bardziej istotne w obliczu rosnących zagrożeń w sieci.

W kontekście walki z przestępczością niezwykle istotną rolę odgrywa Międzynarodowa Organizacja Policji Kryminalnej, znana jako Interpol, która wspiera wymianę informacji między służbami policyjnymi na całym świecie. Interpol jest globalną organizacją policyjną, której celem jest wspieranie współpracy międzynarodowej w walce z przestępczością. Został założony w 1923 r. i obecnie zrzesza 195 państw członkowskich. Główne zadania Interpolu-u obejmują przeciwdziałanie terroryzmowi, zwalczanie handlu ludźmi, przemytu narkotyków, cyberprzestępczości oraz przestępczości zorganizowanej⁴. Organizacja ta nie prowadzi bezpośrednich działań operacyjnych, ale ułatwia wymianę informacji między służbami policyjnymi różnych krajów oraz udostępnia międzynarodowe bazy danych dotyczące poszukiwanych przestępców i skradzionego mienia. Interpol odgrywa istotną rolę w koordynowaniu międzynarodowych śledztw oraz w zapewnianiu wsparcia technicznego i eksperckiego dla organów ścigania⁵.

W kontekście globalnych zagrożeń szczególne znaczenie ma również ochrona zdrowia publicznego, za którą odpowiada Światowa Organizacja Zdrowia. Powstała w 1948 roku i jej głównym celem jest monitorowanie sytuacji zdrowotnej na świecie, zwalczanie epidemii, poprawa dostępu do opieki medycznej oraz koordynacja działań w sytuacjach kryzysowych. WHO odgrywa kluczową rolę w przeciwdziałaniu zagrożeniom zdrowotnym o charakterze globalnym, takim jak pandemia COVID-19, Ebola

1 Czym jest NATO? https://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/pdf_publications/20190925_What_is_NATO_pol_20190712_LD.pdf (dostęp: 16.03.2025)

2 F. Bryjka, *Przyszłość reagowania kryzysowego w nowej strategii NATO*, PISM, NR 118 (2537), 21 LIPCA 2022.

3 T. Miłkowski, *Unia Europejska a zagrożenia terrorystyczne. Kolejny etap (część III)*, „Rocznik Administracji i Prawa”, tom 1, nr XXIV, 2024, s. 106.

4 INTERPOL - Międzynarodowa Organizacja Policji Kryminalnej, <https://www.interpol.int/> (dostęp: 16.03.2025)

5 T. Safjański, *Tak zwany Interpol. Studium uwarunkowań skuteczności zwalczania przestępczości transgranicznej i terroryzmu w ramach globalnej współpracy policyjnej*, Difin, Warszawa 2023, s. 10.

czy grypa ptasia⁶. Organizacja ta zajmuje się również opracowywaniem międzynarodowych standardów w zakresie ochrony zdrowia, promowaniem szczepień oraz monitorowaniem jakości leków i żywności.

Oprócz zagrożeń zdrowotnych poważnym wyzwaniem dla bezpieczeństwa międzynarodowego jest także proliferacja broni jądrowej. W tym zakresie istotną rolę odgrywa Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej, która nadzoruje pokojowe wykorzystanie energii jądrowej, prowadzi inspekcje w obiektach nuklearnych oraz monitoruje przestrzeganie traktatów dotyczących nierozprzestrzeniania broni atomowej.

IAEA jest organizacją odpowiedzialną za nadzór nad pokojowym wykorzystaniem energii jądrowej oraz kontrolę nad rozprzestrzenianiem broni atomowej. Powstała w 1957 r. i działa w ramach systemu ONZ. Jej zadaniem jest monitorowanie działalności nuklearnej państw członkowskich, prowadzenie inspekcji oraz zapewnianie, że technologia jądrowa nie jest wykorzystywana w celach wojskowych⁷. Organizacja ta odgrywa kluczową rolę w negocjacjach dotyczących programów nuklearnych, takich jak porozumienie nuklearne z Iranem oraz w opracowywaniu standardów bezpieczeństwa w zakresie energetyki jądrowej.

Działalność organizacji międzynarodowych jest kluczowa dla zapewnienia globalnego bezpieczeństwa, jednak ich skuteczność zależy od wielu czynników, takich jak poziom współpracy między państwami, dostępne zasoby oraz zgodność interesów politycznych. Współczesne zagrożenia, takie jak terroryzm, cyberprzestępczość, pandemie czy konflikty regionalne, wymagają kompleksowego podejścia oraz skutecznej koordynacji działań na poziomie międzynarodowym. W obliczu dynamicznych zmian geopolitycznych niezbędne jest dalsze wzmocnienie roli tych instytucji oraz adaptacja ich strategii do nowych wyzwań globalnych.

Współpraca regionalna i bilateralna jako element wzmocniający bezpieczeństwo międzynarodowe

Oprócz organizacji o charakterze globalnym istotną rolę w przeciwdziałaniu zagrożeniom międzynarodowym odgrywają sojusze regionalne oraz współpraca bilateralna, które pozwalają na skuteczniejsze reagowanie na specyficzne wyzwania geopolityczne w danym obszarze. Regionalne mechanizmy bezpieczeństwa umożliwiają państwom podejmowanie skoordynowanych działań, dostosowanych do lokalnych zagrożeń i uwarunkowań politycznych. Przykładem takiej współpracy jest Organizacja Bezpie-

6 WHO i UNICEF łączą siły w walce z pandemią COVID-19 i uruchamiają Fundusz Solidarnościowy, UNICEF Polska – pomagamy dzieciom, <https://unicef.pl/co-robimy/aktualnosci/news/who-i-unicef-lacza-sily-w-walce-z-pandemia-covid-19-i-uruchamiaja-fundusz-solidarnosciowy> (dostęp: 16.03.2025)

7 J. Przybylak, *Rola Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej w implementacji Traktatu o Nierozprzestrzenianiu Broni Jądrowej – aspekty teoretyczne i praktyczne* [w:] *Wpływ organizacji międzynarodowych na wielowymiarowość bezpieczeństwa*, red. K. Śmiałek, W. Śmiałek, Wojskowa Akademia Techniczna, Warszawa 2016, s. 55.

czeństwa i Współpracy w Europie (OBWE), która koncentruje się na zapobieganiu konfliktom, kontroli zbrojeń, ochronie praw człowieka oraz wspieraniu demokratycznych procesów w Europie i Eurazji⁸. OBWE odgrywa istotną rolę w monitorowaniu sytuacji politycznej w regionach objętych napięciami oraz w mediacji między stronami konfliktów.

W regionie Bliskiego Wschodu Rada Współpracy Zatoki Perskiej (GCC) jest jednym z kluczowych mechanizmów regionalnej współpracy w zakresie bezpieczeństwa i stabilności⁹. Organizacja ta zrzesza państwa Zatoki Perskiej i prowadzi działania mające na celu harmonizację polityki obronnej, współpracę gospodarczą oraz reagowanie na zagrożenia związane z terroryzmem i niestabilnością polityczną w regionie. Podobną funkcję w Azji Południowo-Wschodniej pełni Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN), które oprócz integracji gospodarczej zajmuje się także współpracą w zakresie bezpieczeństwa i stabilizacji regionu¹⁰. ASEAN prowadzi inicjatywy związane z zapobieganiem konfliktom, zwalczaniem transgranicznej przestępczości oraz zapewnianiem bezpieczeństwa morskiego, co ma kluczowe znaczenie dla państw leżących wzdłuż ważnych szlaków handlowych.

W Europie ważnym elementem współpracy w zakresie bezpieczeństwa jest współpraca transgraniczna w ramach Unii Europejskiej, obejmująca nie tylko kwestie obronne, ale także ochronę granic i zwalczanie zagrożeń, takich jak terroryzm, cyberprzestępczość oraz handel ludźmi. Kluczowe znaczenie w tym zakresie mają unijne agencje, takie jak Frontex¹¹, który odpowiada za ochronę zewnętrznych granic UE, oraz Europol, który wspiera współpracę policyjną i wymianę informacji między krajami członkowskimi.

Ważnym elementem zapewniania bezpieczeństwa międzynarodowego są również partnerstwa strategiczne między poszczególnymi państwami, które umożliwiają wymianę technologii wojskowych, wspólne ćwiczenia militarne oraz koordynację działań w sytuacjach kryzysowych. Takie porozumienia, jak traktat obronny między Stanami Zjednoczonymi a Japonią, współpraca wojskowa między Australią, Wielką Brytanią i USA w ramach AUKUS czy relacje strategiczne między państwami NATO a ich partnerami na różnych kontynentach, przyczyniają się do zwiększenia stabilności i odstraszania potencjalnych agresorów¹².

Współpraca regionalna i bilateralna stanowi istotny element architektury bezpieczeństwa międzynarodowego, ponieważ pozwala na skuteczniejsze reagowanie na lokalne zagrożenia oraz ułatwia dostosowanie strategii działania do specyfiki

8 M. Kosiński, *Teoretyczny wymiar zarządzania kryzysowego*, „Zeszyty Naukowe. Kryzys i Zarządzanie. Teoria i Praktyka”, nr 48, 2012, s. 146.

9 W. Grabowski, *Geopolityczna analiza potęgi w subregionie Zatoki Perskiej*, „Przegląd Strategiczny”, nr 7, 2014, s. 238.

10 M. Futyra, *Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo – Wschodniej (ASEAN) i Unia Europejska – historia współpracy, współczesne relacje, prognoza na przyszłość*, „Kultura i Polityka”, nr 14, 2014, s. 4.

11 J. Nowicka, Z. Ciekawoski, S. Żurawski, *Frontex w systemie zarządzania bezpieczeństwem granic Unii Europejskiej*, „De Securitate Et Defensione. O Bezpieczeństwie I Obronności”, 8(2), 2023, s. 177.

12 M. Piotrowski, *AUKUS – wzmocnienie współpracy obronnej Australii, Wielkiej Brytanii i USA*, Komentarz PISM, nr 73, 2021, <https://pism.pl/publikacje/aukus-wzmocnienie-wspolpracy-obronnej-australii-wielkiej-brytanii-i-usa>, (dostęp: 16.03.2025)

danego regionu. Skuteczność tych inicjatyw zależy jednak od gotowości państw do koordynacji swoich działań, dostępnych zasobów oraz zgodności interesów politycznych. Współczesne zagrożenia, takie jak terroryzm, niestabilność polityczna, cyberprzestępczość czy konflikty zbrojne, wymagają zacieśniania współpracy między państwami zarówno na poziomie globalnym, jak i regionalnym, co czyni tego rodzaju inicjatywy kluczowym elementem zapewniania stabilności i bezpieczeństwa międzynarodowego.

Wyzwania i perspektywy rozwoju międzynarodowej współpracy w zwalczaniu zagrożeń globalnych

Mimo rosnącego zaangażowania państw i organizacji międzynarodowych w przeciwdziałanie globalnym zagrożeniom, skuteczność współpracy międzynarodowej wciąż napotyka liczne bariery. Jednym z największych wyzwań jest rozbieżność interesów politycznych i gospodarczych poszczególnych krajów, które często utrudniają wypracowanie jednolitych strategii działania. Różnice w priorytetach geopolitycznych sprawiają, że niektóre państwa niechętnie angażują się w międzynarodowe inicjatywy lub wprowadzają rozwiązania sprzeczne z globalnymi normami. Dodatkowo, brak jednolitych regulacji prawnych oraz różnice w systemach prawnych poszczególnych krajów, utrudniają efektywne egzekwowanie międzynarodowych porozumień, zwłaszcza w zakresie zwalczania przestępczości transgranicznej, terroryzmu czy cyberprzestępczości.

Kolejnym istotnym problemem jest korupcja, która podważa skuteczność wielu międzynarodowych działań i osłabia zaufanie do instytucji odpowiedzialnych za zwalczanie globalnych zagrożeń. Jak wynika z raportu Europolu, około 60% organizacji przestępczych wykorzystuje korupcję jako podstawowe narzędzia swojej działalności¹³. W krajach, gdzie poziom korupcji jest wysoki, wdrażanie mechanizmów bezpieczeństwa jest często nieskuteczne, a międzynarodowe fundusze przeznaczone na zwalczanie zagrożeń mogą być niewłaściwie wykorzystywane. Dodatkowo, ograniczone zasoby finansowe i operacyjne stanowią poważną barierę w prowadzeniu długofalowych działań. Wiele państw, zwłaszcza rozwijających się, nie dysponuje odpowiednimi środkami technicznymi i organizacyjnymi, aby skutecznie współpracować na arenie międzynarodowej, co prowadzi do nierównowagi w podejmowanych inicjatywach.

Dobrym przykładem praktycznego wdrażania skoordynowanych działań w ramach współpracy międzynarodowej jest działalność unijnej platformy EMPACT (European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats), która w latach 2022–2025 skutecznie wspiera walkę z przestępczością zorganizowaną i transgraniczną

13 The Other Side of the Coin: An Analysis of Financial and Economic Crime – Report 2023, <https://www.europol.europa.eu/publications-events/publications/other-side-of-coin-analysis-of-financial-and-economic-crime>, (dostęp: 16.03.2025)

ną w UE. Platforma ta umożliwi integrację działań państw członkowskich w zakresie identyfikacji zagrożeń, prowadzenia wspólnych dochodzeń oraz wymiany danych operacyjnych. W 2022 r. w ramach EMPACT zatrzymano niemal 10 tys. osób, skonfiskowano 180 mln euro oraz zabezpieczono ponad 60 ton narkotyków¹⁴.

Podobnie warto wspomnieć o wspólnej inicjatywie WHO i UNICEF – Funduszu Solidarnościowym, uruchomionym w odpowiedzi na pandemię COVID-19. Fundusz ten umożliwił szybkie finansowanie zakupu sprzętu medycznego, testów oraz wsparcie kampanii szczepień w krajach rozwijających się, zapewniając skalowalność działań na poziomie globalnym. Działania te stanowią przykład skutecznego połączenia kompetencji i zasobów międzynarodowych podmiotów w sytuacjach nadzwyczajnych.

Pomimo tych wyzwań współpraca międzynarodowa w zakresie zwalczania zagrożeń globalnych ma potencjał do dalszego rozwoju. Jednym z kluczowych kierunków działań jest zwiększanie integracji i koordynacji między organizacjami międzynarodowymi oraz wzmacnianie regionalnych struktur bezpieczeństwa, które mogą skuteczniej reagować na zagrożenia w swoich obszarach. Jednym z przykładów jest wprowadzenie w maju 2021 r. przez UE priorytetów zwalczania przestępczości poważnej i zorganizowanej na najbliższe 4 lata. Były i są nadal realizowane, w okresie 2022–2025, za pomocą europejskiej multidyscyplinarnej platformy przeciwko zagrożeniom przestępstwami (EMPACT). Już na początku działalności jego efekty były znaczące. W 2022 roku:

- zatrzymano 9 922 osoby
- zidentyfikowano 4 019 ofiar handlu ludźmi
- zatrzymano 3 646 przemytników migrantów
- skonfiskowano ponad 180 mln EUR
- skonfiskowano ponad 62 tony narkotyków
- wszczęto 9 262 dochodzenia¹⁵.

Rozwój nowych technologii i narzędzi cyfrowych daje również możliwość usprawnienia współpracy w zakresie wymiany informacji, monitorowania zagrożeń oraz szybszego reagowania na kryzysy¹⁶.

W perspektywie przyszłości kluczowe będzie także opracowanie bardziej efektywnych mechanizmów egzekwowania międzynarodowych regulacji oraz zwiększenie wsparcia dla państw o ograniczonych zasobach, aby umożliwić im pełne uczestnictwo w globalnych działaniach na rzecz bezpieczeństwa. Wprowadzenie bardziej przejrzystych procedur oraz wzmacnianie standardów antykorupcyjnych mogą przyczynić się do poprawy efektywności międzynarodowych inicjatyw i zwiększe-

14 EMPACT fighting crime together - European Commission, https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/law-enforcement-cooperation/empact-fighting-crime-together_en, (dostęp: 16.03.2025)

15 Walka UE z przestępczością zorganizowaną - Consilium, <https://www.consilium.europa.eu/pl/policies/eu-fight-against-crime/#how>, (dostęp: 16.03.2025)

16 Walka z przestępczością dzięki technologii i współpracy | COPKIT Project | Results in brief | H2020 | CODIS, European Commission, <https://cordis.europa.eu/article/id/435695-fighting-crime-through-technology-and-collaboration/pl>, (dostęp: 16.03.2025)

nia zaufania między partnerami. Istotnym elementem będzie również rozwój wielostronnych partnerstw publiczno-prywatnych, które mogą przyczynić się do większej innowacyjności w walce z nowymi zagrożeniami, takimi jak cyberprzestępczość czy terroryzm hybrydowy. Analizując zakres realizowanych zadań przez Interpol, z perspektywy Agendy 2030, należy podkreślić, iż jest to organizacja odgrywająca ważną rolę w walce z globalnymi zagrożeniami przestępczymi takimi jak np. terroryzm, przestępczość zorganizowana, handel ludźmi, cyberprzestępczość¹⁷.

W obliczu dynamicznych zmian geopolitycznych i technologicznych przyszłość międzynarodowej współpracy w zwalczaniu zagrożeń globalnych będzie zależała od zdolności państw i organizacji do dostosowywania się do nowych wyzwań oraz gotowości do podejmowania wspólnych działań na rzecz globalnej stabilności i bezpieczeństwa. Kluczowe znaczenie będzie miało również wypracowanie mechanizmów, które pozwolą na skuteczniejsze reagowanie na zagrożenia, zanim osiągną one skalę globalnego kryzysu.

Podsumowanie

Współpraca międzynarodowa w zakresie zwalczania zagrożeń globalnych odgrywa kluczową rolę w zapewnieniu stabilności i bezpieczeństwa na świecie. Organizacje międzynarodowe, sojusze regionalne oraz partnerstwa bilateralne umożliwiają państwom podejmowanie skoordynowanych działań i opracowywanie skutecznych strategii reagowania na współczesne wyzwania. Mimo licznych inicjatyw podejmowanych na różnych szczeblach, skuteczność tych działań jest nadal ograniczona przez różnice polityczne, rozbieżne interesy gospodarcze, brak jednolitych regulacji prawnych oraz korupcję. W obliczu dynamicznie zmieniającej się sytuacji geopolitycznej oraz pojawiania się nowych zagrożeń, takich jak cyberprzestępczość, zmiany klimatyczne czy konflikty hybrydowe, konieczne jest nieustanne doskonalenie mechanizmów współpracy i dostosowywanie ich do aktualnych wyzwań.

Wnioski płynące z analizy współpracy międzynarodowej wskazują, że kluczowe znaczenie dla skuteczności globalnych działań ma intensyfikacja wymiany informacji między państwami oraz rozwój wspólnych systemów monitorowania zagrożeń. Istotnym aspektem jest także wzmacnianie zdolności reagowania w sytuacjach kryzysowych poprzez lepszą koordynację działań międzynarodowych organizacji oraz dostarczanie państwom o ograniczonych zasobach odpowiedniego wsparcia technicznego i finansowego. Wprowadzenie bardziej przejrzystych procedur i standardów antykorupcyjnych pozwoliłoby na zwiększenie efektywności wdrażanych programów oraz poprawę zaufania między partnerami międzynarodowymi.

Aby sprostać przyszłym wyzwaniom, niezbędne jest opracowanie długoterminowych strategii, które uwzględniałyby zarówno globalne, jak i regionalne konteksty zagrożeń. W tym celu konieczne jest umacnianie organizacji międzynarodowych i regionalnych, a także tworzenie nowych form współpracy dostosowanych do specy-

17 M. Fałdowski, *Relevantny charakter Interpolu w dziedzinie współpracy międzynarodowej*, „Wiedza Obronna”, nr 1, 2024, s. 21.

fiki współczesnych zagrożeń. Ważnym elementem dalszych działań będzie również angażowanie sektora prywatnego oraz instytucji badawczych, które mogą przyczynić się do innowacyjnych rozwiązań w zakresie bezpieczeństwa międzynarodowego.

Wzrost znaczenia technologii oraz coraz większa rola cyberprzestrzeni sprawiają, że państwa i organizacje międzynarodowe muszą w większym stopniu koncentrować się na zagrożeniach cyfrowych oraz możliwościach wykorzystania nowoczesnych narzędzi do skuteczniejszej prewencji i zwalczania zagrożeń. Ponadto, w kontekście rosnących napięć geopolitycznych oraz kryzysów humanitarnych, niezbędne będzie zwiększenie działań na rzecz mediacji i pokojowego rozwiązywania konfliktów.

Podsumowując, współczesne zagrożenia wymagają kompleksowego i zintegrowanego podejścia opartego na ścisłej współpracy międzynarodowej. Aby skutecznie przeciwdziałać wyzwaniom globalnym, konieczne jest dalsze wzmocnienie istniejących mechanizmów współpracy, budowanie nowych strategii dostosowanych do zmieniającego się świata oraz podejmowanie działań mających na celu zwiększenie zaufania i solidarności między państwami. W obliczu przyszłych zagrożeń jedynie wspólne, skoordynowane działania pozwolą na skuteczne zapewnienie bezpieczeństwa i stabilności w skali globalnej.

Bibliografia

1. Bryjka F., *Przyszłość reagowania kryzysowego w nowej strategii NATO*, PISM, nr 118 (2537), 21 lipca 2022.
2. Czym jest NATO? https://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/pdf_publications/20190925_What_is_NATO_pol_20190712_LD.pdf
3. EMPACT fighting crime together – European Commission, https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/law-enforcement-cooperation/empact-fighting-crime-together_en
4. Fałdowski M., *Relevantny charakter Interpolu w dziedzinie współpracy międzynarodowej*, „Wiedza Obronna”, nr 1, 2024.
5. Futyra M., *Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo – Wschodniej (ASEAN) i Unia Europejska – historia współpracy, współczesne relacje, prognoza na przyszłość*, „Kultura i Polityka”, nr 14, 2014.
6. Grabowski W., *Geopolityczna analiza potęgi w subregionie Zatoki Perskiej*, „Przegląd Strategiczny”, nr 7, 2014.
7. INTERPOL – Międzynarodowa Organizacja Policji Kryminalnej, <https://www.interpol.int/>
8. Koziański M., *Teoretyczny wymiar zarządzania kryzysowego*, „Zeszyty Naukowe. Kryzys i Zarządzanie. Teoria i Praktyka”, nr 48, 2012.
9. Miłkowski T., *Unia Europejska a zagrożenia terrorystyczne. Kolejny etap (część III)*, „Rocznik Administracji i Prawa”, tom 1, nr XXIV, 2024.
10. Nowicka J., Ciekawoski Z., Żurawski S., *Frontex w systemie zarządzania bezpieczeństwem granic Unii Europejskiej*, „De Securitate Et Defensione. O Bezpieczeństwie I Obronności”, 8(2), 2023.
11. Piotrowski M., *AUKUS – wzmocnienie współpracy obronnej Australii, Wielkiej Brytanii i USA*, Komentarz PISM, nr 73, 2021, <https://pism.pl/publikacje/aukus-wzmocnienie-wspolpracy-obronnej-australii-wielkiej-brytanii-i-usa>
12. Przybylak J., *Rola Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej w implementacji Traktatu o Nierozprzestrzenianiu Broni Jądrowej – aspekty teoretyczne i praktyczne [w:] Wpływ organizacji międzynarodowych na wielowymiarowość bezpieczeństwa*, red. K. Śmiałek, W. Śmiałek, Wojskowa Akademia Techniczna, Warszawa 2016.
13. Safjański T., *Tak zwany Interpol. Studium uwarunkowań skuteczności zwalczania przestępczości transgranicznej i terroryzmu w ramach globalnej współpracy policyjnej*, Difin, Warszawa 2023.
14. *The Other Side of the Coin: An Analysis of Financial and Economic Crime – Report 2023*, <https://www.europol.europa.eu/publications-events/publications/other-side-of-coin-analysis-of-financial-and-economic-crime>
15. *Walka UE z przestępczością zorganizowaną – Consilium*, <https://www.consilium.europa.eu/pl/policies/eu-fight-against-crime/#how>
16. *Walka z przestępczością dzięki technologii i współpracy*, COPKIT Project, Results in brief, H2020, CORDIS, European Commission, <https://cordis.europa.eu/article/id/435695-fighting-crime-through-technology-and-collaboration/pl>
17. WHO i UNICEF łączą siły w walce z pandemią COVID-19 i uruchamiają Fundusz Solidarnościowy, UNICEF Polska – pomagamy dzieciom, <https://unicef.pl/co-robimy/aktualnosci/news/who-i-unicef-lacza-sily-w-walce-z-pandemia-covid-19-i-uruchamiaja-fundusz-solidarnosciowy>